

Løse reelle problemer

Løse problemer med data fra fil,
samt litt mer om funksjoner

IN1000, uke6
Geir Kjetil Sandve

Mål for uken

- Få enda mer trening i hvordan bruke løkker, samlinger og beslutninger for å løse problemer
  - Som del av dette skal vi lære å behandle data fra filer
- Få enda mer presis forståelse av funksjoner, spesielt parameteroverføring og returverdier
  - Som del av dette skal vi lære om skop for variabler

Outline

- Lese, bruke og skrive data i filer
- Eksempel: kombinere data fra ulike filer
- Mer om funksjoner: parametre og skop for variabler

Outline

- **Lese, bruke og skrive data i filer**
- Eksempel: kombinere data fra ulike filer
- Mer om funksjoner: parametre og skop for variabler

Innlesing fra fil

- Å hente data fra filer er gøy!
  - Man kan jobbe på mye større og mer spennende data enn fra tastatur
  - Man slipper å taste det inn hver gang man kjører
- Innlesing fra tekstfiler er veldig rett frem i Python
  - En tekstfil åpnet i Python er faktisk en samling av linjer
  - Man kan dermed iterere gjennom linjer i filen vha for-løkke
  - (Det finnes også mange andre måter å gjøre det på)

Hvordan lese inn fra fil

- Først åpne en fil (*biblioteksfunksjonen `open` lager et fil-objekt*):
  - `min_fil = open("mittFilNavn.txt")`
- Deretter iterere gjennom hver linje i filen:
  - `min_fil = open("mittFilNavn.txt")`
`for linje in min_fil:`
- Inni for-løkken kan man gjøre noe med linjen
  - `min_fil = open("mittFilNavn.txt")`
`for linje in min_fil:`
`print("Her fant jeg: " + linje)`
- [les_fra_fil.py]

Organisere informasjon innad på linjer

- Det er ofte nyttig å organisere informasjon på bestemte måter i en fil:
  - Kan gruppere: én gruppe på hver linje, og alt tilhørende gruppen inndelt langs linjen
  - Representerer en tabell: hver linje er en rad, og hver linje er videre inndelt i verdier per kolonne (som i et regneark)
- Slike filer er ofte i *tabulært format*, hvor man bruker et spesifikt tegn (f.eks. komma) for å skille verdier innad i linje

Lese tabulære filer i python

- En tabulær fil er en helt vanlig tekstfil, hvor man kan iterere gjennom linjer
  - `for linje in open("min_tabular_fil.csv"):`
- Hver linje kan splittes til en liste (*basert på separator-tegn*)
  - `biter = linje.split(",")` *#Splitter på hvert komma*
  - `biter = linje.split()` *#Splitter på blanke tegn*
- Man kan hente ut bestemte biter (kolonner):
  - `navn = biter[0]`
`alder = int(biter[1])`
- Man kan også iterere gjennom bitene:
  - `for bit in biter:`
`print("Jeg fant: " + bit)`

Bygge samling fra innhold i fil

- Vi har tidligere laget to versjoner av hovedstad-program:
  - I uke 1 sjekket vi land med if-setninger og printet hovedstad
  - I uke 3 la vi land og hovedsted inn i en ordbok og slo opp land
- Nå vil vi bygge ordboken fra innholdet i en fil
  - Vi trenger informasjon som kobler étt land med én hovedstad
  - Bruker tabulær fil hvor hver linje har land og tilhørende hovedstad
  - Går gjennom hver linje i fil, splitter, og legger inn i ordbok
- [hovedstad.py]

Oppsummere data gruppert på linjer

- Vi vil finne hvilken måned hadde høyest dagsnedbør
  - Har tabulær fil med nedbørsmengde per dag gjennom året
  - Dagsnedbør er gruppert på én linje for hver måned
- Fremgangsmåte: nøstet løkke inkludert splitting
  - Itererer gjennom måneder (linjer)
  - Splitter hver linje til liste over dagsnedbør
  - Itererer gjennom dagsnedbør og finner høyeste
  - Skriver ut høyeste verdi for denne måneden
- [regn.py]

Oppgave

- Gitt en tekstfil av typen vist under (navn og alder), skriv et program som leser filen og skriver ut navnet på den eldste personen i fila

alder.csv

```
odlaug:76  
oluf:65  
gunda:74  
malfrid:80  
godtfred:68
```

En mulig løsning

- [alder.py]

Hvordan skrive til tekstfil

- Først åpne en fil for skriving:
  - `min_fil = open("mittUtFilNavn.txt", "w")`
- Deretter skrive tekst (en streng-verdi) til slutten av filen:
  - `min_fil = open("mittUtFilNavn.txt", "w")`
`min_fil.write("Dette havner i filen")`
- Man vil typisk ha linjeskift i det man skriver ut:
  - `min_fil.write("Dette havner i filen\n")`
`min_fil.write("Dette havner på\n ulike\n linjer\n")`
- Når man er ferdig bør man lukke filen:
  - `min_fil.close()`
- [elefanter.py]

Outline

- Lese, bruke og skrive data i filer
- **Eksempel: kombinere data fra ulike filer**
- Mer om funksjoner: parametre og skop for variabler

Eksempel: drømmer vi oss bort når det regner?

- Problemstilling:
  - Er det slik at nordmenn gjør flere internettsøk etter restplass på dager hvor det regner?
- Fremgangsmåte:
  - Lese nedbørsdata fra fil (hentet fra yr.no)
  - Lese søkestatistikk fra fil (hentet fra Google Trends)
  - Se om antall søk på "restplass" er høyere på dagene det var regn (mer enn 2mm)

Koble data

- Vi må nå koble nedbør og søkeantall for samme dato
  - Vi har data om nedbør og søk i to separate filer
  - Når vi ser på antall søk for en gitt dato må vi altså finne igjen nedbør for samme dato
- Vi kan først iterere gjennom nedbørsfilen og bygge en ordbok som kobler dato til nedbør (og samme for søk)
- Etterpå itererer vi gjennom datoer
  - Når vi behandler en gitt dato slår vi opp korresponderende søk og nedbør i ordbøkene
  - Vi summerer søkescore separat for gode og dårlige dager
- [restplass.py]

Outline

- Lese, bruke og skrive data i filer
- Eksempel: kombinere data fra ulike filer
- **Mer om funksjoner: parametre og skop for variabler**

Prosedyrer versus funksjoner i Python

- Det er i Python ikke noe teknisk skille mellom prosedyre og funksjon
  - Begge kalles i Python "funksjoner" og har samme form:
`def min_funksjon(parameter):`
...
`...`
- Forskjellen er i vårt hode (vårt formål):
  - Det som skiller en "ekte" funksjon fra en prosedyre er at funksjoner returnerer en verdi man er interessert i
- Dette ser man som en **return** i koden, men også ved at resultatet av kallet brukes/tas vare på:
  - `toDusin = gang_med_to(dusin)`

Med/uten parametre/returverdi

- (En litt filosofisk distinksjon...)
- **Prosedyrer uten parametre:**
  - Handler stort sett om kontrollflyt
- **Prosedyrer med parametre:**
  - Handler stort sett om tilpasset gjenbruk av kode
- **Funksjoner:**
  - Outsourcer en overordnet beregning (transformerer inn til ut)
  - Inneholder vanligvis ikke input og print (!)

Tre kilder til funksjoner

- Innebygde funksjoner
  - `print`, `int`, `input` ...
  - Følger med Python og er alltid tilgjengelige
- Funksjoner i standard-biblioteket (ikke innebygde)
  - `sqrt`, `ctime`
  - Er del av en modul: `math`, `time`, ...
  - ```
from random import randint
terning = randint(1,6)
```
- Egendefinerte funksjoner
  - `def min_funksjon(parameter): ...`

# *Fra uke4:* Prosedyre med parametre

```
def mittProsedyreNavn(parameter1, parameter2, ...):  
    kodelinje1  
    kodelinje2  
    ...
```

For å kjøre alle kodelinjene i prosedyren ("*kalle*
prosedyren"):

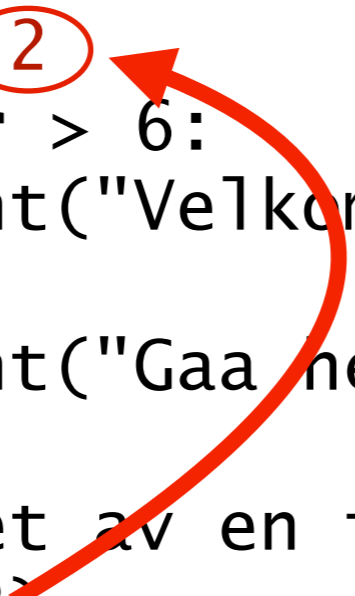
```
mittProsedyreNavn(argument1, argument2, ...)
```

Parameteren tilordnes verdien av argumentet!

```
def skrivAlder(alder):  
    if alder > 6:  
        print("Velkommen til mitt program");  
    else:  
        print("Gaa heller ut og lek i skogen");  
  
print("Hacket av en toaaring: ")  
skrivAlder(2)
```

Parameteren tilordnes verdien av argumentet!

```
def skrivAlder(alder):  
    alder = 2  
    if alder > 6:  
        print("Velkommen til mitt program");  
    else:  
        print("Gaa heller ut og lek i skogen");  
  
print("Hacket av en toaaring: ")  
skrivAlder(2)
```


Fra uke4: Subrutiner med returverdi - **Funksjoner**

```
def mittFunksjonsNavn(parameter1, ...):  
    kode1linje1  
    kode1linje2  
    return beregnet_verdi
```

For å kjøre alle kodelinjene i funksjonen ("*kalle prosedyren*"):

```
verdien_jeg_trenger = mittFunksjonsNavn(argument1, ..)
```


Funksjonskallet *evaluerer til returverdien*


```
def gi_meg_pi():  
    return 3.14
```

```
pi = gi_meg_pi()  
print(pi)
```

Funksjonskallet *evaluerer til returverdien*

```
def gi_meg_pi():  
    return 3.14
```

```
    3.14  
pi = gi_meg_pi()  
print(pi)
```


Funksjonskallet *evaluerer til returverdien*

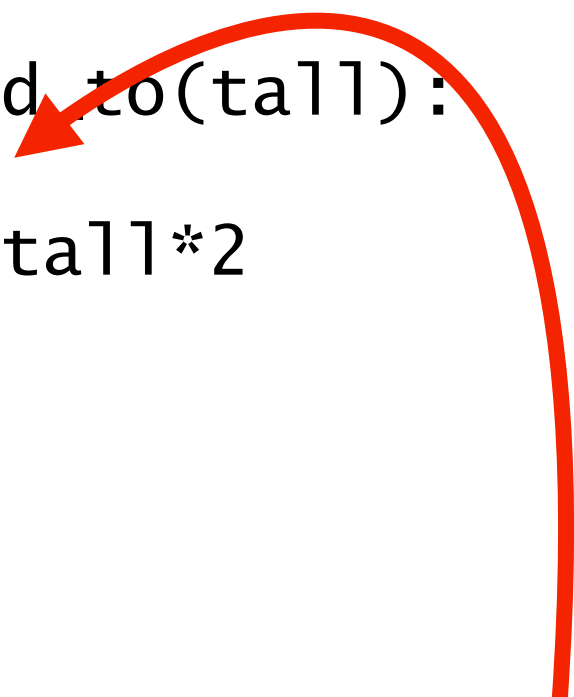
```
def gang_med_to(tall):  
    return tall*2
```

```
dusin=13  
toDusin = gang_med_to(dusin)  
print(toDusin)
```

Funksjonskallet *evaluerer til returverdien*

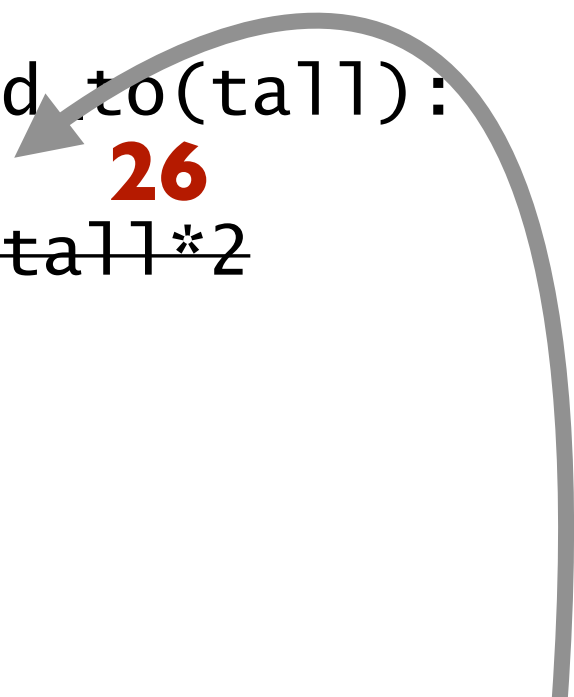
```
def gang_med_to(tall):  
    tall=13  
    return tall*2
```

```
dusin=13  
toDusin = gang_med_to(dusin)  
print(toDusin)
```


Funksjonskallet *evaluerer til returverdien*

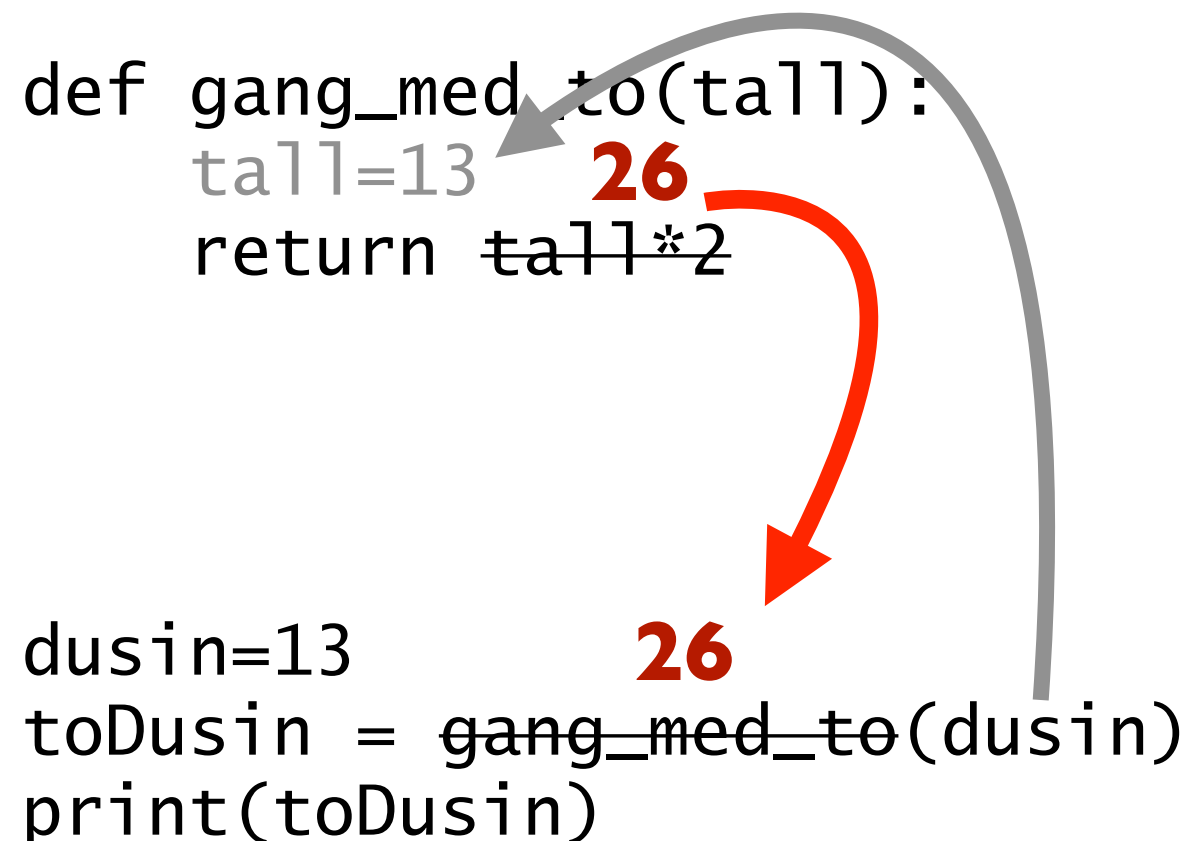
```
def gang_med_to(tall):  
    tall=13 26  
    return tall*2
```



```
duzin=13  
toDusin = gang_med_to(duzin)  
print(toDusin)
```

Funksjonskallet *evaluerer* til *returverdien*

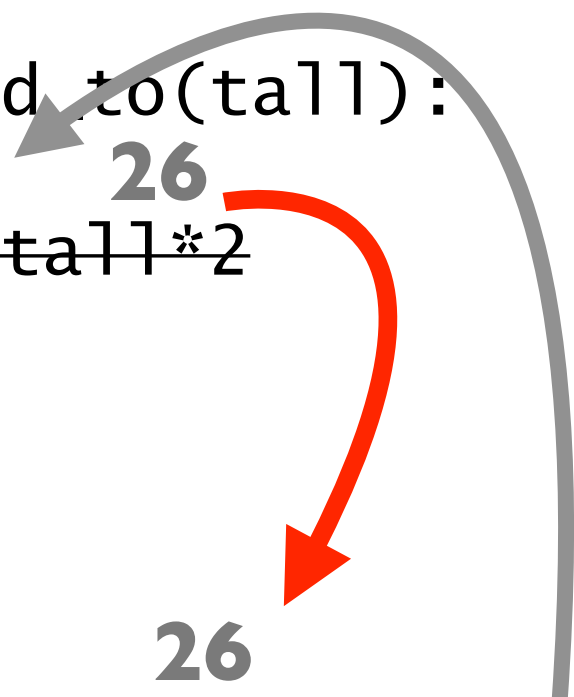
```
def gang_med_to(tall):  
    tall=13 26  
    return tall*2
```

A diagram illustrating the execution of a function call. A grey arrow points from the function definition to the call site. A red arrow points from the return statement back to the call site. The value 26 is shown in red at both the return statement and the call site, indicating the return value.

```
dusin=13 26  
toDusin = gang_med_to(dusin)  
print(toDusin)
```

Funksjonskallet *evaluerer til returverdien*

```
def gang_med_to(tall):  
    tall=13    26  
    return tall*2
```



```
dusin=13    26  
toDusin = gang_med_to(dusin)  
print(toDusin)  
26
```

Skop for variable

- Hver funksjon har sine egne lokale variabler
  - Variablene som tilhører én funksjon er ikke tilgjengelige i en annen funksjon
  - **Skopet** til en variabel er hvor denne variabelen er tilgjengelig - hvilken funksjon den tilhører
  - Enhver variabel tilhører et *navnerom*, som igjen er tilknyttet en *ramme* - for vårt formål er dette som synonymmer for skop
- Vi overfører verdier mellom funksjoner gjennom parametre og returverdier
  - Vi kan sende inn argument til en funksjon vi kaller
  - Vi kan få en returverdi tilbake fra en funksjon vi kaller
- [velkomst.py]

Det "globale" skopet

- Variabler som ikke er del av en funksjon kalles globale
  - Disse globale variablene er spesielle, fordi de i prinsippet er tilgjengelige inni alle funksjoner i filen
- I IN1000 unngår vi globale variable!
  - Et viktig poeng med funksjoner er at man lett ser hva som kommer inn (argumenter) og ut (returverdier)
- Siden globale variabler i prinsippet er tilgjengelige, kan de bli brukt ved et "uhell" ([velkomst2.py])
  - Slike uhell kan føre til fremtidige bugs og feilsøking
  - Dette kan unngås ved å flytte kode fra ytterste nivå til en prosedyre "hovedprogram" ([velkomst3-4])

Oppgave:

hva skrives ut her?

```
def funksjon():  
    tekst = "Jeg elsker Oslo!"  
    print(tekst)
```

```
tekst = "Jeg elsker Bergen!"  
funksjon()  
print(tekst)
```

Svar:

Det samme navnet representerer to helt ulike variable i det lokale og globale skopet

Utskrift:

```
Jeg elsker Oslo!  
Jeg elsker Bergen!
```

```
def funksjon():  
    tekst = "Jeg elsker Oslo!"  
    print(tekst)
```

```
tekst = "Jeg elsker Bergen!"  
funksjon()  
print(tekst)
```

Svar:

*Siden det uansett er to helt ulike variable:
ingen forskjell om variablene hadde ulike navn*

Utskrift:

```
Jeg elsker Oslo!  
Jeg elsker Bergen!
```

```
def funksjon():  
    tekst = "Jeg elsker Oslo!"  
    print(tekst)
```

```
utsagn = "Jeg elsker Bergen!"  
funksjon()  
print(utsagn)
```

Men:

Dersom det ikke var deklarerert en lokal variabel tekst, ville dette navnet representert den globale variabelen!

Utskrift:

Jeg elsker Bergen!
Jeg elsker Bergen!

```
def funksjon():
```

```
    print(tekst)
```

```
tekst = "Jeg elsker Bergen!"
```

```
funksjon()
```

```
print(tekst)
```

Med vår anbefaling:

Dersom den ytre koden også flyttes til en funksjon (hovedprogram), slipper man mulig forvirring rundt det lokale og globale skopet

Kjøring:

NameError: global name 'tekst' is not defined

```
def funksjon():  
    print(tekst)  
  
def hovedprogram():  
    tekst = "Jeg elsker Bergen!"  
    funksjon()  
    print(tekst)  
  
hovedprogram()
```

Med vår anbefaling:

Om en verdi som er deklarerert i én funksjon skal brukes i en annen, må man på tydelig vis sende over som parameter

Utskrift:

```
Jeg elsker Bergen!  
Jeg elsker Bergen!
```

```
def funksjon(tekst):  
    print(tekst)  
  
def hovedprogram():  
    utsagn = "Jeg elsker Bergen!"  
    funksjon(utsagn)  
    print(utsagn)  
  
hovedprogram()
```

Med vår anbefaling:

Bruk gjerne ulike navn i ulike funksjoner, men det gjør uansett ingen forskjell siden alle variable er lokale for hver sin funksjon

Utskrift:

```
Jeg elsker Bergen!  
Jeg elsker Bergen!
```

```
def funksjon(tekst):  
    print(tekst)  
  
def hovedprogram():  
    tekst = "Jeg elsker Bergen!"  
    funksjon(tekst)  
    print(tekst)  
  
hovedprogram()
```


Introdusere funksjoner i programmet om restplass

- Å lage nedbørs-ordbok fra data i fil er én oppgave
  - Vi definerer en funksjon som basert på et filnavn lager og returnerer en ordbok
- Den resterende analysen kan legges i en prosedyre
  - Basert på ordbok for regn og filnavn for søkeantall skriver den ut gjennomsnittlig søk på gode og dårlige dager
- Kallene til funksjonen og prosedyren over legges i en funksjon "hovedprogram"
  - Tydeliggjør hva som kjøres og sikrer at alle verdier overføres med parametre og returverdier

Utsett til i morgen, det du ikke trenger gjøre i dag

- Funksjoner tillater å utsette problemer!
  - Fokuser først på hva som trengs overordnet
  - Deretter gå løs på detaljene
- Eksempel:

```
kvm=60
postnr=0316
inntekt=503800
pris = regn_bolig_pris(kvm, postnr)
maks_laan = regn_kreditt(inntekt)
if (maks_laan > pris):
    print("Yes!")
# Deretter skriv selve funksjonene..
```

Oppsummering

- Å hente data fra filer er gøy!
  - Kan jobbe med store og reelle data, uten tasting
- Formålet til en funksjon er typisk å beregne en bestemt returverdi basert på argumentene den mottar
  - Dermed inneholder funksjoner oftest ikke print og input
- Når alt dere har lært frem til nå kobles sammen, kan det brukes til å utrette mye